

en de liefde voor je medemens – dé kern van Rijnders' vertellingen – wegvalt, ja, wat blijft er dan nog over? Niets dan buitenkant, uiterlijk vertoon waar je tegenaan kunt kijken, maar die je niet aan het denken zet. En dat is nou precies wat Rijnders altijd bewerkstelligt: de toeschouwer aan het denken zetten, door de mens in al zijn schoonheid en al zijn weezinwekkendheid te tonen, lijdend aan het leven met alle daarbij horende ondoorgrondelijke open einden, in een volstrekt onverzichtelijke wereld.'

Het Rijnders-seizoen eindigde met *Mooi*, een relatie-drama met een Vietnamese vrouw als gast, observant. Rijnders spreekt over de relatie tussen Richard en Rita als 'een tophuwelijk. Ze communiceren als gekken, ze vervelen zich niet, ze zijn echt aan elkaar verslaafd.' Er wordt in *Mooi* doorgefilosofeerd op momenten dat er bijna niks meer te redeneren valt. De Westerse waarden liggen onder schot, de relatie tussen schoonheid en waarheid. En van de generatie die opgroeide en werd getekend door de opstanden in de jaren zestig, en die nu grachtengordel-yups zijn geworden, wordt nu een genadeloos portret geschetst.

Woede en gelatenheid hebben plaats gemaakt voor iets dat je mildheid zou kunnen noemen, respect. Eén van de laatste opmerkingen die wijlen Jac Heijer over het werk van Rijnders maakte luidde: 'Volgens mij is dat het ideaal van Gerardjan Rijnders: lief en aardig zijn en veel voor elkaar over hebben.'

RITA Ik was laatst
Erg getroffen
Door het woord sreen
RICHARD Gewond?
RITA Getroffen
Geraakt
Zo'n woord dat precies klinkt
Als wat het betekent
Zo'n woord dat met zichzelf
Samenvalt
Zo zou ik ook willen zijn
RICHARD Sreen?
RITA Als het woord sreen
Welk woord zou jij willen zijn?
RICHARD Angst zei je toch
Angst klinkt toch ook precies
Als wat het betekent
Dat valt ook samen
Met zichzelf
Zou jij willen zijn
Als het woord angst?
Alsof je gereduceerd wilt
Tot hoe je eruit ziet?
Bedoel je dat?
RITA Niet met mezelf overhoop
Bedoel ik
Niet voor velerlei uitleg ...
Sreen maar
Sommige woorden vind ik ...
RICHARD Vies?
RITA Nee
Ik ken geen vieze woorden
RICHARD Onderhandelingsstrategie?
Investeringsklimaat?
Afdruiprekje?
RITA Nee
Zelfs het woord kut
Vind ik meer verbitterd
Dan vies
Vrouw vind ik een mooi woord
Maar man vind ik mooier
Ken jij verlegen woorden?
RICHARD Theezeeffe?
RITA Verlegen
Het woord
Lijkt me tamelijk zelfverzekerd
Rimpel
Daar kan ik me een blosje
Bij voorstellen
RICHARD Klinkt dood als dood?
RITA Nee
Meer als een belofte
Dof klinkt dood
Dope
RICHARD Liefde
RITA Als een illusie
RICHARD Ik?
RITA Als een excuus
(uit: *Mooi*)

Epiloog

*Ja ik leef in een vreselijke tijd
Eerlijkheid wordt voor flauwekul versleten
Wie niet fronst
Wordt ongevoeligheid verweten En wie nog
lacht
Weet niet hoé erg het nieuws straks zal zijn
Graag was ik wijs
In oude teksten staat wat dat is wijs
Een andere kant opkijken wanneer iemand
gemolesteerd wordt
De dagen berustend aftellen en ondertussen
je angst verstoppen
Het geweld vergeten
Ook het verlangen om bemind en geliefd te
zijn
Kwaad vergelden met goed
De ellende begraven
Breed lachend omzien zonder wrok
Dat alles noemt men wijs
Wel dat alles kan ik niet
Ja ik leef in een vreselijke tijd
(vrij naar Bertolt Brecht)*

Loek Zonneveld

Klaagliederen is te zien op 8 september in de Vooruit te Gent (20.00 uur) en op 10 september in de Amsterdamse Stadsschouwburg, 20.15 uur. *Mooi* wordt op 6 september op de televisie uitgezonden, op Nederland 3.